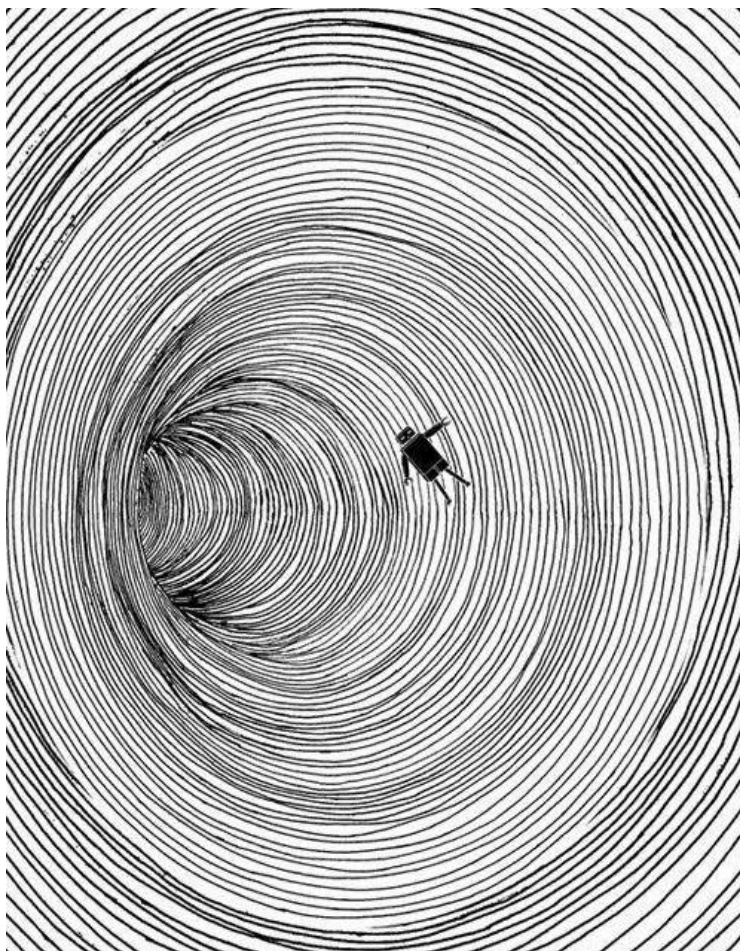

VỖ KỶ ĐIỀN

THẾ GIỚI CÓ TRIỆU ĐIỀU KHÔNG HIỂU

Buổi xế trưa đó tôi không cách gì ngồi yên mà học bài cho được, con nít trong mấy hẻm lân cận sao mà túa ra chơi giỡn đông quá, chúng la hét từ đầu xóm tới cuối xóm. Mấy đứa con gái thì nhảy dây, đánh đuă dưới hành lang nhà, còn đám con trai thì bắn bi, bắn dây thun, chạy đua, oánh lộn trước hẻm, đứa thì hát nghêu ngao mấy câu nhạc chế tầm bậy tầm bạ... Òn ào hết biết, học hành cái gì bây giờ, bài vở đầy ngập mặt. Tôi đâm nổi khùng trong bụng. Còn vài ngày nữa là tới kỳ thi quan trọng, kỳ này mà rớt thì có nước đi một đường thẳng vô Trung Tâm 3 Nhập Ngũ. Tôi bước ra đứng trước, đứng vịn lan can trên lầu, nói với xuống năn nỉ các em bớt làm ồn cho anh học bài, mong tụi nó thương mà giảm âm thanh được chút nào hay chút này.

Cũng may tụi nó cũng nghe lời và bớt ồn ào, im lặng được năm ba phút. Định trở vô để học bài, nào ngờ trong hẻm đối diện có một tiểu thơ xuất hiện, đẹp như một nàng tiên trong tranh! Trời ơi, ở cái xóm nhỏ này sao lại có một người đẹp trang nhã như vậy, lần đầu tôi mới thấy. Đầu óc tôi quay mòng mòng. Cô này ở căn phố nào vậy, tới đây cư ngụ bao lâu rồi, có chồng con bồ bịch gì chưa, sao lại đi một mình, chắc giờ này nàng mới đi làm, dáng vẻ như là ca sĩ hay vũ nữ phòng trà? Tuy đứng trên cao nhưng tôi đâm luống cuống thực sự. Trời vừa tắt nắng và tôi thấy không gian trong mát lung linh bởi vì da nàng trắng hồng, người thanh nhã, cặp mắt tròn to đen ánh, dáng người cao dong dong, bước đi dịu dàng với chiếc váy hoa sặc sỡ.

Thuở đó tôi vừa mới rời quê nhà về Sài Gòn tiếp tục học các lớp cao hơn nên chưa quen nếp sống thành thị, còn nhiều bỡ ngỡ lắm. Ba tôi mua nhà này cho anh em tụi tôi tiện việc ăn học vì nó gần các trường cho đứa này đứa kia, chỉ cần đi bộ năm ba mươi phút là tới. Tôi ở tuổi mới lớn, cho nên thấy cô nào đẹp thì luống cuống xôn xao, dĩ nhiên rồi. Nhưng phải nói lần này, như là một tiếng sét, tôi bị đánh gục ngay từ cái nhìn đầu tiên. Hình như trên cõi đời này, lúc đó cô ta là người đẹp nhất mà tôi được thấy. Mà đâu phải chỉ có mình tôi sững sờ trước cái nhan sắc trời cho này. Đám con nít trước nhà cũng y như tôi vậy, chúng như bị thôi miên trước vẻ kiều diễm của cô ta. Cả đám đứng ngây ra và nhìn sững. Bất ngờ trong cái giây phút im ắng đó, một cơn gió lốc mạnh thổi ngang qua, khiến cây lá, hoa kiểng, mảnh sáo bay tứ tung xào xạc. Cái váy hoa cô đang mặc bốc tung lên cao, người đẹp xiềng niềng hoảng hốt lấy tay chặn ngay lại. Rồi cơn trốt nguy hiểm cũng qua. Tôi đứng trên lầu cao nên tiếc quá, không thấy được gì. Nhưng có một người thấy và thấy rất rõ. Đó là thằng bé đương bắn bi vì nó đang bò lom khom dưới đất. Cơn gió mạnh vừa đi qua, thì thằng bé bật tung dậy, vừa la lớn lên vừa nhảy tưng tưng:

– Tụi bây ơi, cái xì líp giống y như Tạc Răng, cái xì líp giống y như Tạc Răng!

Tôi chợt nghe được và bật cười. Cái thằng nhỏ thiệt lý lắc. Không biết nó đã thấy được cái gì mà la um sùm như vậy. Đúng là tầm bậy tầm bạ. Ai mà bùm miệng thằng nhóc tì này cho kịp được. Lúc đó tại sao không biết tôi lại suy nghĩ miên man. Cái xì líp giống xì líp của Tạc Răng hay là cái xì líp giống cái mặt của Tạc Răng?

Trời, lại đau cái đầu. Thằng nhỏ muốn nói cái gì, coi bộ nó khoái chí lắm. Mà tại sao lại so sánh với Tạc Răng ở rừng núi Phi Châu. Ở mấy xứ đó toàn là cạp, beo, sư tử, con nào mặt mày cũng vằn vện không hà, ghê lắm. Không biết thằng bé đã thấy giống con nào? Thằng nhỏ bắn bi, cái thằng nhỏ bắn bi này nói một câu không ai hiểu gì hết. Cái xì líp giống y như Tạc Răng là giống cái gì? Kể từ đó tôi không biết hỏi ai vì có ai biết mà hỏi và cũng tin rằng không bao giờ tìm được câu trả lời, mãi mãi....

Tôi đã quên đi câu chuyện này khi không còn ở căn phố cũ. Cho đến nửa thế kỷ sau tình cờ đọc được bài thơ của Mai Thảo. Mai Thảo là nhà văn lớn, ông có tới 50 tác phẩm văn xuôi nổi tiếng của miền Nam. Ai cũng gọi ông là nhà văn. Riêng tôi, tôi coi ông như một thi sĩ chỉ qua một bài thơ tôi thích:

Thế giới có triệu điều không hiểu

Càng hiểu không ra lúc cuối đời
Chẳng sao, khi đã nằm trong đất
Đọc ở sao trời sẽ hiểu thôi

Bài thơ đơn giản, chân thật khác hẳn lối văn hoa mỹ bóng bẩy óng chuốt mà ông thường dùng. Chỉ mới đọc thoáng qua là chúng ta sẽ thuộc lòng dễ dàng. Tuy vậy tứ thơ rất đẹp lung linh mang tính siêu hình. Hai đặc tính vĩ đại của thi ca là tình yêu và cái chết. Con người quá nhỏ nhoi so với vũ trụ vô cùng. Chỉ có cái chết mới giải quyết hết mọi thắc mắc trong cuộc sống. Tôi nghĩ khi Mai Thảo viết mấy câu này là muốn nói đến những gì cao, những gì xa của kiếp người mà lúc sống con người quá nhỏ bé không giải quyết được...

Tôi là một người tầm thường, sống an phận, hiền lành, thích sự giản dị vui vẻ, rất sợ những cái gì xa vời. Điều gì phải suy nghĩ sâu xa, nhức óc thì rất sợ và tìm cách tránh xa. Nói chung thì cả đời, sống đơn giản, thiết tha, chất phác. Do đời sống đơn giản thì làm gì có tới triệu điều không hiểu được. Cái gì cũng hiểu được hết trơn mà. Nói thiệt ra chỉ có một điều không hiểu thôi từ hồi niên thiếu cho tới bây giờ mà không biết hỏi ai. Có một thằng nhỏ lối xóm nó biết rất rõ mà bây giờ nó đã bằng bật phương trời nào, làm sao mà kiếm cho ra...

Tôi gọi nhà văn Mai Thảo là thi sĩ, cảm ơn nhà thơ đã viết một câu thơ thần sầu. Thi sĩ vô tình giúp tôi giải quyết hết nỗi khổ tâm. Mai kia một nọ ở bãi nọ bờ kia, tôi có dịp nhìn ngắm sao trời cũng sẽ hiểu thôi mà. Hiểu cái gì? Hiểu rõ câu nói của thằng bé bắn bi buổi trưa nọ.

Chỉ có câu nói chút xíu đó nó đã ám ảnh tôi suốt cuộc đời này!

võ kỳ điền